

Wrocławskie Studia
Erazmiańskie

Studia Erasmi
Wratislaviensia

PRAWO ŻYCIA I ŚMIERCI

THE LAW OF LIFE AND DEATH

VII

Redakcja:

Mirosław Sadowski

Aleksandra Spychalska

Katarzyna Sadowa

PRAWO ŻYCIA I ŚMIERCI

THE LAW OF LIFE AND DEATH

REDAKTOR NACZELNY / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. nadzw. UW̄r dr hab. Mirosław Sadowski

RADA NAUKOWA / PROGRAMME BOARD

Prof. dr hab. Andrzej Antoszewski (Wrocław)

Prof. dr Christopher J. Berry (Glasgow)

Dr Giovanni Bianco (Bari)

Prof. dr hab. Krystyna Chojnicka (Kraków)

Prof. dr hab. Lech Dubel (Lublin)

Prof. dr hab. Bogusław Fiedor (Wrocław)

Prof. UW̄r dr hab. Włodzimierz Gromski (Wrocław)

Prof. dr Knud Haakonssen (Boston, Uppsala, Sussex)

Prof. dr Shinsuke Hosoda (Kyoto)

Prof. dr W. Julian Korab-Karpowicz (Praga)

Prof. dr hab. Witold Kwaśnicki (Wrocław)

Prof. dr hab. Marek Maciejewski (Wrocław)

Prof. dr dr h.c. Richard Pipes (Cambridge, Massachusetts)

Hon.-Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Hans-Gert Pöttering, MdEP (Niemcy)

Prof. nadzw. UW̄r dr hab. Mirosław Sadowski (Wrocław)

Prof. dr dr h.c. Quentin Skinner (London)

Dr Maria Sobolewska (Manchester)

WROCŁAWSKIE STUDIA ERAZMIAŃSKIE
STUDIA ERASMIANA WRATISLAVIENSIA

Zeszyt VII

PRAWO ŻYCIA I ŚMIERCI

THE LAW OF LIFE AND DEATH

Redaktor naczelny:
Mirosław Sadowski

I zastępca redaktora naczelnego:
Aleksandra Spsychalska

II zastępca redaktora naczelnego:
Katarzyna Sadowa

Wrocław 2013

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Studia Erasmiana Wratislaviensia
The Seventh Volume: *The Law of Life and Death*

Lista stałych recenzentów:

Prof. dr hab. Włodzimierz Bernacki, UJ
Prof. dr Laura Carballo Piñeiro, Hiszpania
Prof. nadzw. UŁ dr hab. Maciej Chmieliński, UŁ
Prof. nadzw. UJ dr hab. Anna Citkowska- Kimla, UJ
Dr hab. Piotr Kimla, UJ
Prof. William Koprowski, PhD, J.D., USA
Prof. nadzw. UG dr hab. Anna Machnikowska, UG
Prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ, UWŕ
Prof. Pavelas Ravluševičius, Litwa
Prof. nadzw. UJ dr hab. Arkady Rzegocki, UJ
Prof. nadzw. UWŕ dr hab. Janusz Sawicki, UWŕ
Prof. nadzw. UŁ dr hab. Tomasz Tulejski, UŁ

Korekta:

Anastazja Dąbrowska

Streszczenia i abstrakty w języku angielskim:

Marzena Bąk

Projekt okładki:

Aleksandra Dudzińska

DTP i layout:

Aleksandra Dudzińska

Na okładce wykorzystano reprodukcję obrazu Quentina Massysa „Portrait of Erasmus of Rotterdam”

Druk:

Beta-druk | www.betadruk.pl

© Copyright by Pracownia Badań Praw Orientalnych, Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego & Authors, Wrocław 2013

ISSN 2080-332X

ISBN 978-83-933222-8-2

Publikacja ukazuje się dzięki współpracy wydawniczej Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Wydawnictwa Beta-Druk

SPIS TREŚCI

MIROSLAW SADOWSKI, ALEKSANDRA SPYCHALSKA, KATARZYNA SADOWA Wprowadzenie	9
Introduction	9
 CZĘŚĆ I Artykuły Articles	
JOANNA HELIOS Prawo do śmierci – uwagi na kanwie rozważań o samobójstwie	13
The Right to Die: Remarks based on deliberations on Suicide	13
WIOLETTA JEDLECKA Argumentacja oparta na zasadzie autonomii i godności człowieka w sporze o legalizację eutanazji	35
Argumentation Based on the Principle of Autonomy and Human Dignity in the Dispute about the Legalization of Euthanasia	35
TOMASZ KALISZ, ADAM KWIECIŃSKI Bezpieczeństwo osobiste osadzonych w okresie izolacji penitencjarnej	57
The Personal Safety of Inmates during Penitentiary Incarceration	57
ANDRZEJ BRYL Crimes Against Humanity – in Pursuit of an International Convention	83
O potrzebie międzynarodowej konwencji w sprawie zbrodni przeciwko ludzkości	93
JANUSZ SAWICKI Prawnokarna ochrona małoletnich przed szkodliwym działaniem alkoholu	95
Penal Law Protection of Juveniles from the Harmful Effects of Alcohol	95
MAŁGORZATA KANIA, MICHAŁ SIKORA Karnoprawna ochrona życia w chińskim porządku prawnym	119
The Protection of Life in the Chinese Penal Legal System	119
RADOSŁAW ANTONÓW Problem handlu ludźmi w Polsce na przełomie XX i XXI wieku. Kierunki badań	137

The Problem of Slave Trade in Poland at the Turn of the 20 th and 21 st Centuries. Directions of Research	137
JUSTYNA JUREWICZ Życie ludzkie jako przedmiot handlu ludźmi – uwagi na tle definicji z art. 115 par. 22 kodeksu karnego	159
Human Life as the Object of Human Trafficking: Some Remarks on the Basis of Definition of Art. 115 Section 22 of the Polish Penal Code	159
URSZULA MUSZALSKA Kara śmierci w Japonii – historia, podstawy prawne i procedura egzekucyjna	175
The Death Penalty in Japan: Its History, Legal Basis, and Execution Procedure	175
ŁUKASZ MACHAJ “There Will Never be Another Execution in this Country”: The Anti-Death Penalty Arguments in <i>Furman v. Georgia</i>	187
„W tym kraju już nigdy nie zostanie przeprowadzona żadna egzekucja”. Argumenty przeciwko karze śmierci w sprawie <i>Furman v. Georgia</i>	206
KATARZYNA SADOWA Zbrodnie „honorowe” problemem współczesnej Europy? Zarys tematyki	209
Are “Crimes of Honour” an Issue for Modern Europe? The Outline of the Problem	209
ŁUKASZ PIĄTKOWSKI Zarys stosowania polityki celowanego zabijania przez Izrael i Stany Zjednoczone	241
An Outline of the Usage of the Policy of Targeted Killing by Israel and the United States	241
ALEKSANDRA SPYCHALSKA Kościół katolicki wobec ludobójstwa rwandyjskiego	259
The Catholic Church and the Genocide in Rwanda	259
ALEKSANDRA ONISZCZUK Prawo jednostki do wody jako konsekwencja prawa do życia. Możliwość realizacji prawa na przykładzie Bliskiego Wschodu	281
The Individual’s Right to Water as a Consequence of the Right to Life: Opportunities to Exercise the Right Based on the Example of the Middle East	281
MAGDALENA DEBITA Badania prenatalne – szansa czy zagrożenie? Współczesna medycyna, a nauka społeczna Kościoła Katolickiego	313
Prenatal Diagnosis: Opportunity or Threat? Modern Medicine and the Catholic Church’s Social Studies	313
MONIKA URBANIAK Testament życia w prawie włoskim. Rozważania wokół sprawy Eluany Englaro i Piergiorgio Welby	325

The Living Will in Italian Law: Reflections on the Cases of Eluana Englaro and Piergiorgio Welby	325
EWA TICHONIUK-WAWROWICZ „Ale czy nic jest lepsze niż cierpienie?” Życie i śmierć w <i>Liście do nienarodzonego dziecka</i> Oriany Fallaci	343
“But is Nothingness Preferable to Suffering?” Life and Death in the Oriana Fallaci’s <i>Letter to a Child Never Born</i>	343
DAVIDE ARTICO Legge, vita e morte nella Lombardia del Seicento. Le vicende della Monaca di Monza nel “Fermo e Lucia”	361
Law, Life, and Death in Lombardy in the 17 th Century. Story of the Nun of Monza in “Fermo e Lucia”	361
Prawo, życie i śmierć w siedemnastowiecznej Lombardii. Historia zakonnicy z Monzy w „Fermo e Lucia”	378
PAWEŁ SYDOR Ius vitae et necis w myśli polityczno-prawnej Lwa Trockiego	379
<i>Ius vitae et necis</i> in Political and Legal Thought of Leon Trotsky	379

CZĘŚĆ II Recenzje | Book Reviews

MAŁGORZATA SAMOJEDNY „Dlaczego nie jestem muzułmaninem” czyli islam widziany oczami apostaty – recenzja książki Ibn Warraqa	399
„Why I Am Not Muslim” – The Islamic Religion in the eyes of an Apostate, Ibn Warraq’s Book Review	399
AGNIESZKA KURIATA Wokół stroju kobiety muzułmanki w <i>Życiu po arabsku</i> Emire Khidayer	409
A few Thoughts on Muslim Headscarf. Emire Khidayer and her Book „Życie po arabsku”	409
MAŁGORZATA KANIA Spór konfucjanistów z legistami. W kręgu chińskiej kultury prawnej Mateusza Stępnia	419
“The Dispute between Confucianism and Legism. Around Chinese Legal Culture” by Mateusz Stępień	419

CZĘŚĆ III Sprawozdania | Reports

KATARZYNA SADOWA, ALEKSANDRA SPYCHALSKA Sprawozdanie z Konferencji „Rządy prawa i europejska kultura prawna”, Zieloniec 29–30 maja 2014	431
The Report from the Scientific Conference “The Governance of Law and European Law Culture”, Zieloniec May 29–30, 2014	431

- ANDRZEJ BRYL** Sprawozdanie z konferencji naukowej „Myśl polityczno-prawna. Teoria i metodologia”, Kraków 8–11 czerwca 2014 r. 437
The Report from the Scientific Conference „The Political and Legal Thought. Theory and Metodology”, Kraków June 8–11, 2014 437
- ALEKSANDRA SPYCHALSKA, KATARZYNA SADOWA** Sprawozdanie z cyklu spotkań naukowych organizowanych przez PBPO oraz MKKBiDW Uniwersytetu Wrocławskiego, marzec-czerwiec 2014 445
The Report from the Cycle of Scientific Meetings Organized by Oriental Law Research Center and Inter Students Academic Circle of the Culture of Middle and Far West, March-June, 2014 445

WPROWADZENIE

Prezentowany VII tom *Wrocławskich Studiów Erazmiańskich* – nosi tytuł: *Prawo życia i śmierci*. Publikacja zawiera dziewiętnaście artykułów trzy recenzje i trzy sprawozdania. Przedstawiana Czytelnikom problematyka, dotyczy najważniejszych dla każdego człowieka kwestii: życia i śmierci. Można przyjąć, że fundamentalne problemy przed jakimi stoi ludzkość jako całość i każdy człowiek jako jednostka nieustannie mogą liczyć na zainteresowanie czytelników.

Podzielając powyższe przekonania Redakcja Studiów Erazmiańskich postanowiła naświetlić je w jak najszerszych kontekście.

Tom otwierają teksty Joanny Helios (prawo do śmierci) i Wioletty Jedleckiej (spór o legalizację eutanazji) traktujące o kresie ludzkiego życia. Z kolei Tomasz Kalisz i Adam Kwieciński pochylił się nad kwestią bezpieczeństwa osadzonych w czasie izolacji penitencjarnej. Andrzej Bryl natomiast podjął problematykę zbrodni przeciwko ludzkości. W dalszej części prezentowanej publikacji Janusz Sawicki zajął się prawnokarną ochroną małoletnich przed szkodliwym działaniem alkoholu, a Małgorzata Kania i Michał Sikora zaprezentowali niezwykle interesujące zagadnienie karnoprawnej ochrony życia w chińskim porządku konstytucyjnym. Kolejny tekst, prezentowany przez Radosława Antonowa dotyczy handlu ludźmi w Polsce na przełomie XX i XXI wieku. Z jego dociekaniem koresponduje artykuł Justyny Jurewicz, która poruszyła zagadnienie dotyczące życia ludzkiego jako przedmiotu handlu ludźmi w kontekście art. 115 par. 22 polskiego kodeksu karnego. Urszula Muszalska natomiast przybliżyła zainteresowanym zagadnienie kary śmierci w Japonii. Łukasz Machaj przedstawił stanowisko amerykańskich przeciwników kary śmierci w sprawie *Furman v. Georgia*. Z kolei Katarzyna Sadowa poruszyła niezwykle istotny problem zbrodni honorowych, kwestii z którą zmagają się również wiele krajów europejskich. Łukasz Piątkowski poddał analizie stosowanie polityki celowanego zabijania przez

Izrael i Stany Zjednoczone, natomiast Aleksandra Spychalska prześledziła postawę kościoła katolickiego wobec ludobójstwa rwandyjskiego. Następnie Aleksandra Oniszczuk zajęła się problemem prawa jedności do wody jako konsekwencji prawa do życia, zaś Magdalena Debita pochyliła się nad zagadnieniem badań prenatalnych. Monika Urbaniak podjęła kwestię testamentu życia w prawie włoskim, a Ewa Tichoniuk-Wawrowicz poddała analizie poglądy Oriany Fallaci na temat aborcji. Na gruncie włoskim pozostają rozważania Davide Artico, który poddał analizie zagadnienie prawa, życia i śmierci w siedemnastowiecznej Lombardii. Ostatni artykuł prezentowany w tomie dotyczy poglądów Lwa Trockiego na *ius vitae et necis*.

Obok powyższych tekstów przedstawiany Czytelnikowi tom zawiera również trzy artykuły recenzyjne. Pierwszy pióra Małgorzaty Samoedny prezentuje islam widziany oczami apostaty. Drugi, napisany przez Agnieszkę Kuriatę dotyczy sporów wokół ubioru kobiety muzułmanki na kanwie rozważań Emire Khidayer zawartych w książce *Życie po arabsku*. Trzeci zaś został popełniony przez Małgorzatę Kanię, która przybliżyła rozważania Mateusza Stępnia na temat sporu konfucjanistów z legistami w kontekście chińskiej kultury prawnej.

Tom zamykają trzy sprawozdania. Pierwsze omawia Konferencję pt. *Rządy prawa i europejska kultura prawna*, która odbyła się w Zieleńcu (29–30 maja 2014). W drugim jego autor przedstawił relację ze Zjazdu Katedr Doktryn polityczno-prawnych, pt. *Mysł polityczno-prawna. Teoria i metodologia* (Kraków 8–11 czerwca 2014). Ostatnie dotyczy cyklu spotkań naukowych organizowanych przez Pracownię Badań Praw Orientalnych oraz Międzywydziałowe Koło Kultur Bliskiego i Dalekiego Wschodu Uniwersytetu Wrocławskiego w pierwszej połowie 2014 r.

Zarówno Redaktorzy, jak i Autorzy mają nadzieję, że prezentowana publikacja zostanie przychylnie przyjęta przez Czytelników.

Mirosław Sadowski
Aleksandra Spychalska
Katarzyna Sadowa